

ARKEOLOGGRUPPEN AB, RAPPORT 2017:26

ARKEOLOGISK FÖRUNDERSÖKNING

Lindesberg Lejonet 16

Linde 484:1, kvarteret Lejonet 16, Linde socken,
Lindesberg kommun, Västmanland

Leif Karlenby

ARKEOLOGGRUPPEN AB, RAPPORT 2017:26

ARKEOLOGISK FÖRUNDERÖKNING

Lindesberg Lejonet 16

Linde 484:1, kvarteret Lejonet 16, Linde socken,
Lindesberg kommun, Västmanland

Leif Karlenby

Lst dnr 431-839-2017

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

*Figur 1. Översikt över Örebro län med
Lindesberg markerat med en röd prick.*

© 2017 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2017:26

Författare Leif Karlenby

Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

Omslagsfoto Schaktning pågår.

Foto Om inte annat anges är fotografierna tagna av Arkeologgruppen AB.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_160001

Innehållsförteckning

Sammanfattning	7
Inledning	7
Bakgrund och kulturmiljö	7
Syfte och frågeställningar.....	8
Metod.....	9
Resultat	9
Tolkning	11
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	11

Figur 1. Karta över Lindesberg med den aktuella undersökningsplatsen markerad med rött.

Sammanfattning

Inom kvarteret Lejonet 16 i Lindesbergs stad planerades byggnation av en pool. Eftersom platsen ligger inom den äldre stadskärnan, registrerad som fornlämning Linde 484:1, innebar detta att innan poolen kunde byggas skulle en arkeologisk förundersökning genomföras för att utreda om det fanns bevarade, äldre lämningar inom exploateringsytan.

Vid schaktningsarbetena framkom inga fornlämningar. Direkt efter att det gruslager som täckte området tagits bort, framkom den naturligt åsmaterial, tydligt avtecknande sig genom sin varviga struktur.

Arkeologgruppen AB kunde därmed konstatera att det inte fanns några fornlämningar inom ytan för poolens anläggande.

Inledning

Markägaren planerade att anlägga en pool inom kvarteret Lejonet 16 i Lindesbergs stad. Poolen skulle anläggas i tomtmark och medförde markingrepp inom ett cirka 4x8 meter stort område och skulle grävas till ett djup av omkring 2 meter.

Bakgrund och kulturmiljö

Den aktuella tomten ligger i den äldre stadskärnan i Lindesberg, inom det område som i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister (FMIS) är registrerat som en fornlämning med beteckningen Linde 484:1. Fornlämningen utgörs av de äldre kulturlager och lämningar som finns bevarade av Lindesbergs medeltida och tidigmoderna stadskärna.

I kvarteren runt det aktuella området har flera mindre arkeologiska åtgärder utförts under senare år (se Knabe 2016 för referenser och bakgrund). Dessa har endast visat på fragmentariskt bevarade lämningar inom berörda delar av fornlämningen. Det nu aktuella området föreföll inför undersökning vara relativt oskadat av senare tiders markingrepp, varför eventuella lämningar under mark antogs vara väl bevarade.

Figur 2. Översikt från norr över området som var aktuellt för poolbygge. Direkt under gruslagret syns den naturliga sanden och i den östra (vänstra) delen syns den flammiga resten efter ett möjligt avsatt kulturlager. Foto från norr av Leif Karlenby.

Syfte och frågeställningar

Syftet med förundersökningen var i första hand att bedöma om det var möjligt att ta bort aktuell del av fornlämningar. På plats skulle fornlämningen fastställas och dokumenteras avseende karaktär, datering, utbredning och komplexitet. Ytterligare ett syfte var att avgöra om en arkeologisk undersökning måste utföras.

Den aktuella undersökningen skulle minst innehålla:

- *eventuell förekomst av kulturlager, deras karaktär och ålder*
- *eventuell förekomst av anläggningar och bedömning av deras typ, antal och ålder*
- *eventuellt fyndinnehåll, inkluderande en bedömning av fyndens typ, antal och ålder*
- *bedömning av fornlämningens rumsliga begränsning inom exploateringsytan*
- *bedömning av vilka typer av aktiviteter som legat bakom de kulturlager, anläggningar och fynd som eventuellt påträffades vid förundersökningen.*

Metod

Arbetet skedde med skiktvis grävning med maskin ner till lager- och/eller anläggningsnivå. Då inga lämningar påträffades gjordes inga fynd och inga prover togs för datering eller makroanalys.

Förundersökningen beräknades att utföras under en arbetsdag för två arkeologer. På grund av de ringa resultaten kunde fältarbetet avslutas betydligt snabbare än så.

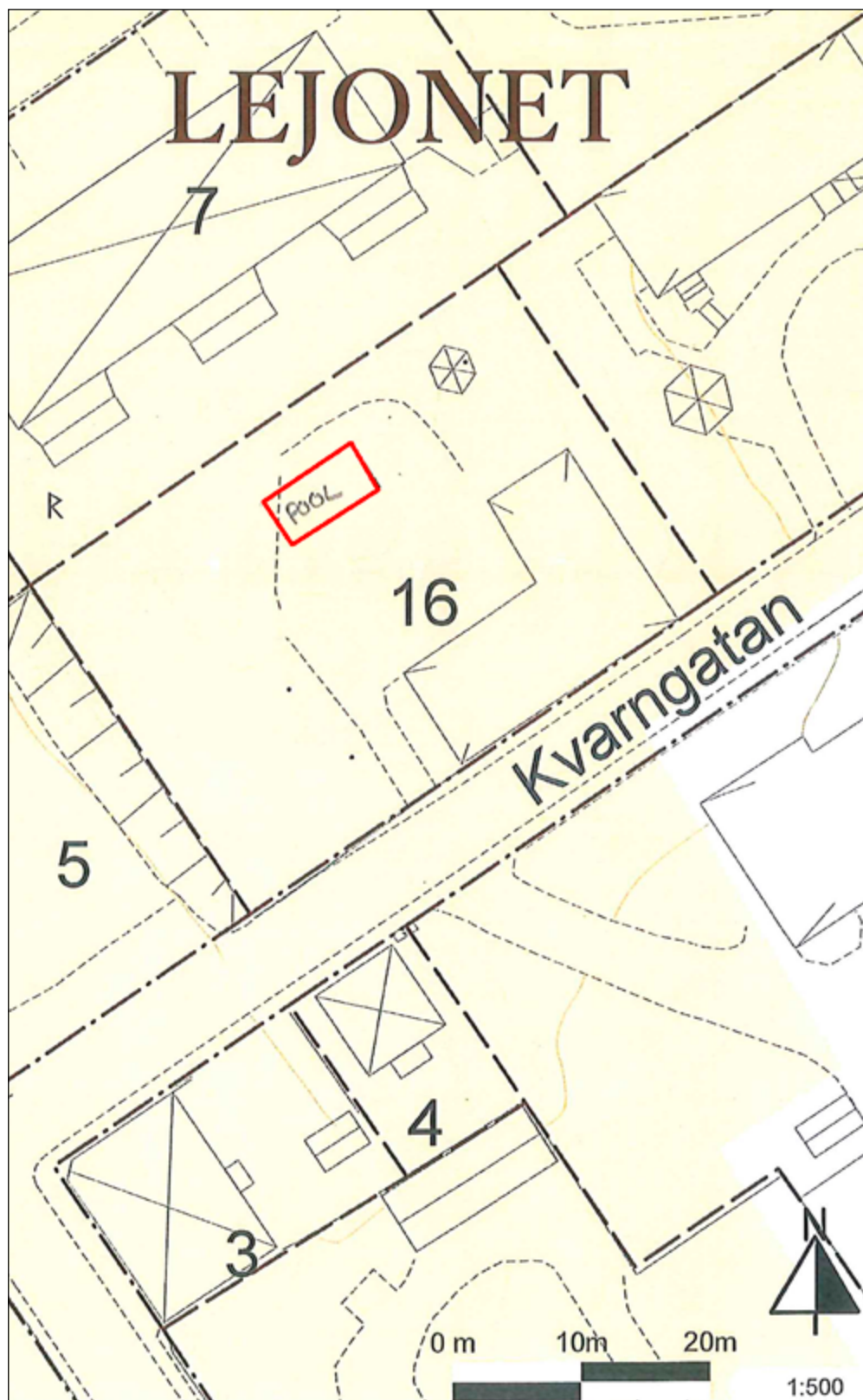
Dokumentationen begränsade sig till ett par fotografier samt den karta som levererades med förfrågningsunderlaget.

Resultat

De 32 kvadratmeterna avbanades genom skiktvis grävning med maskin. Under ett upp till 0,2 meter tjockt gruslager som låg på fiberduk, framkom omedelbart glaciala sandavlagringar, delar av den isälvsavlagrade ås som Lindesberg ligger på. Sandens glaciala ursprung var möjlig att fastställa genom dess varvighet och färg (se figur 2).

Inga fornlämningar framkom inom ytan, vare sig kulturlager, anläggningar eller fynd, men mitt på området fanns ett flammigt område som i alla fall till delar bestod av kulturpåverkad jord, bland annat fanns där oglaserat rödgods. Detta verkade dock inte vara särskilt gammalt. Det flammiga lagret kan vara rester efter ett avsatt kulturlager på gårdsplanen innanför huset på tomtens nordöstra del.

På en karta över Lindesberg från år 1876 kan man se att området ligger som gårdsmark och att det saknar bebyggelse vid denna tid (Knabe 2016:11). Tyvärr visar de äldre 1700-talskartorna ingenting vad gäller husens placering. Det är emellertid inte osannolikt att platsen även vid denna tid utgjort en obebyggd del av tomten.

Figur 3. Utsnitt från plan över planerad placering av poolen. Skala 1:500.

Tolkning

Platsen innehöll inga fornlämningar, men kan väl ha gjort detta tidigare, då spår av kulturjord fanns inom ytan, dock utan någon särskild struktur. Det är sannolikt att platsen under lång tid varit en obebyggd del gården.

Det går inte utifrån dessa resultat att dra några slutsatser om backen inne på gården till fastigheten. Det äldre kartmaterialet visar dock att området kan ha legat utan bebyggelse länge.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Syfte och frågeställningar var omfattande men tydligt uppställda. Ingen fornlämning framkom inom exploateringsytan, varför vare sig syfte eller frågeställningar var aktuella. Arbetet uppfyller dock sitt mål i så motto att förutsättningarna hade funnits för att svara på frågeställningarna om det funnits spår efter fornlämning.

Arkeologgruppen AB anser därför att resultaten väl motsvarar ambitionerna i undersökningsplanen, så långt detta nu var möjligt.

Referenser

Tryckta källor

Knabe, E. 2016. *Kvarteren Gåsen och Lejonet i Lindesberg stad och kommun, Linde socken i Närke, Örebro län*. Arkeologgruppen AB rapport Ag2016:28. Örebro.

Tekniska och administrativa uppgifter

Län	Örebro
Kommun	Lindesberg
Landskap	Västmanland
Socken	Linde
Fastighet	Kvarteret Lejon

Fornlämningsnummer Linde 484:1

Lämningstyp
stadslager

Datering
medeltid, historisk tid

Typ av undersökning
Arkeologisk förundersökning

Länsstyrelsens beslutsdatum
2017-03-10

Länsstyrelsens diarienummer
431-839-2017

Arkeologgruppens projektnummer
Ag2017_18

Projektleddning	Leif Karlenby Johnny Rönngren
Personal	Leif Karlenby Ebba Knabe

Undersökningstid	2017-04-10
Exploateringsyta	32 m ²
Undersökt yta	32 m ²
Inmätningsteknik	RTK-GPS
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Arkiv
Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv
Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd
Inga fynd omhändertogs.

